

Avrupa ve Kuzey Amerika'dan barış,silahsızlanma ve savaş-karşıtı hareketler temsilcileri Konferansı

1. Konferans, 5-7 Ekim 1984 tarihleri arasında Finlandiyanın Espoo kentinde yapıldı. Katılanlar listesi eklidir. Türkiye'den Ataol Behramoğlu'nun adı kendi isteğiyle listeye yazılmamıştır.

2. Konferansın ana teması bu hareketler arasında eylem birliğinin olanaklarını araştırmak oldu. Görüşmeler sırasında konuşmalarda iki nokta ağırlıklı tartışıldı:

a. Bu ülkelerdeki değişik barış,silahsızlanma ve savaş-karşıtı hareketlerin birlikteliğinin yolları,

b. Yaşanan güncel tehlikenin kaynağı,sorumlusu kimdir ve yürütülen mücadelenin muhatabı,hedefi kim olmalıdır?~~xxxxxx~~

Bur temalar üzerinde sürdürülen tartışmalarda beliren iki somut nokta ise özetle:

a. eylemler daha yığın,canlı ve eşgüdümsel yapılmalıdır. Barış hareketlerinin birbirlerinin eylemlerine yığınsal katılımları öngörülmalıdır. Böylece tekli değil çoklu(çok uluslu) eylemler öngörülmalıdır. Örnekleme yaparsak: Fransız delegasyonu, Alman Barış Komitesinin 20 Ekimde gerçekleştireceği 230 km.'lik Duisburg-Hasselbach canlı zincirine (insan zincirine) 300-400 militanla katılıp,zincirin Reifental bölgesindeki bir halkasını oluşturacağını açıkladı. Benzeri yönde başka örnekler ekteki "Report of Group 2" belgesinde yer almaktadır.

b. Gene aynı raporda yazılı olduğu üzere sorumlu ve mücadelenin kime yönelik olması yolunda net ve somut açıklamalar dile getirildi. Regan yönetiminin sorumluluğu ve mücadelenin muhatabı olması gerektiği belirtildi. Neki kimi delegeler Sovyetler Birliğinin SS-20 leri karşılık olarak yerleştirmelerinin mücadeleden zorluk yarattığı gibi yönünde görüşler dile getirdiler. Bu doğrultuda daha ileri giderek her iki yönden yerleştirilen füzelerin tehlikenin kaynağını oluşturduğunu savunanlar da olduğu için raporda da dikkat edileceği üzere "oybirliği" ya da hatta çoğunlukla ve genellikle gibi deyimler yerine "bazı konuşmacılar" deyimlerine ağırlık verildi.

3. Delegasyonumuzdan Behice Boran, iki ayrı grupta iki konuşma yaptı. Özellikle sorumluluk kavramı üzerinde durdu ve doğru bir yaklaşımla güzel bir konuşma yaptı. Konuşması, Sovyet Delegasyonunun konuşmasının hemen öncesinde yapıldığı için de kimi başka konuşmacıların konuşmasından daha fazla dikkat çekmiş oldu. Nitekim bugünkü görüşmeler sizin konuşmanızdaki tema üzerinde cereyan ediyor diyen delegeler oldu.

4. Ataol Behramoğlu'da bir konuşma yaptı. Konuşmasında Türkiye Barış Komitesi'nin davasını, kendi örneğinden kalkışarak anlattı. Arkadaşların halen tutuklu olduğunu, yeni bir davanın daha açıldığı, uluslararası kampanyanın yükseltilmesi gerektiğini, kampanyanın tutuklu ve yakınlarıyla maddi dayanışmayı da içermesi gerektiğini anlattı. Konuşmasını hazırlamadan önce benden görüş istedi. Aslında yapılan konuşmaların hepsinin öncesinde üçlü bir görüşmeyi sohbet havası içinde gerçekleştirme olanağını bulduk.

Behramoğlu, konuşmasından ~~önce~~ sonra Finlandiya PEN KULÜP ile buluştu. Pariste iken telefonla onları bilgilendirmişti. Vardığımızda, DBK'dan KOSTA Pen klupteki sekreterin telefon numarasını Ataol'a verdi. Çünkü ona telefon ederek Ataol'u sormuşlar. (bilindiği üzere Ataol hapiste iken, Vasıf Öngören'in çalışmaları sırasında Fin Pen Klup tarafından fahri üyeliğe seçilmişti) Son akşam da * Uluslararası Af Örgütü Finlandiya Şubesinden gelen bir temsilci tarafından yemeğe götürüldü. Yemek dönüşü "keşke beraber gitseydik. Honradan aklıma geldi, üzüldüm dedi.

5. Konferans sırasında bizi yakından ilgilendiren iki ufak bilgilendirme ve görüş alışverişinde bulunma toplantısı yapıldı. Birisi 15 Kasım tarihinde Sofya'da yapılacak bir konferans hakkındaydı. Bu konferansa Komitemiz çağrıldır. Konusu: Balkanlarda ortax ve kuzey avrupada nükleer silahsızlandırılmış bölgeler leer silahlardan arındırılmış bölgeler temelinde saptanmıştır. İkincisi ise 1978'de Atina'da yapılan " Akdeniz barış ve güvenlik" konferansı'nın ikincisinin yapılmasına ilişkin toplantı oldu. Ancak bu toplantıda görülen oyduki; henüz konferansın nasıl ve nerede örgütleneceği bulirli değildir. Yunan Komitesi, Atinayı önerdi. Kıbrıs'ta 9 Kasım'da yapılacak toplantı sırasında bu konunun tekrar ele alınması kararlaştırıldı. Kıbrıs'a gidecek delegeler bu konuda görüşlerini ve önerilerini de götüreceklerdir.

6. Diğer konular yukarıda sözü edilen raporda yer almaktadır. Türkiye ile ilgili olarak da: yaptığımız özel görüşmeler de göz önüne alınarak Türkiye Barış Komitesi ve öteki örgütlerin üye ve yöneticilerinin tutukluluklarının devamı nedeniyle Türk yöneticilerinin protesto edilmesi ve bu tutuklulara maddi yardımlar gönderilmesi raporda da yazılı olduğu üzere konferansın önerileri arasına konuldu.

6. Hearing Meeting ile ilgili olarak Almanya Barış Komitesinden yetkili arkadaşımız kendisiyle mutabakatımız üzerine Helsinkiye geldi. DBK sekreteryasından iki yetkili arkadaşımızın katılımı ile dörtlü bir toplantı yapıldı. Daha önceki görüşmelerimizdeki mutabakatlarımız teyit edildi. Alman arkadaşımızın raporu eklidir. Toplantının 1985 Ocak yada şubat ayları içinde yapılabileceğini, Aralıkta yapılması olasılığını red etmeden, önermektedir. Bu toplantıda DBK'lı arkadaşlar, masraflar için para toplanması önerilerini vurguladılar. Daha önce söz verdikleri maddi ve sair yardım sözlerini bir kere daha teyit ettiler.

Konferan görüşmeleri ve raporda yer alan öneriler ışığındaki ilk öneriler:

1. Avrupa'da özellikle içinde bulunduğumuz Ekim ayı ve gelecek Kasım ayında da sürecek olan barış eylemlerinde- Fransızların Almanya'daki insan zincirine katılışları örneğinde olduğu gibi- " Türkiyeli Barış severler" ortak pankartı ile belirli bir yerde katılarak zincirin bir halkasını oluşturmayı öngörmeliyiz. Bunun için TBK Genel Sekreteriyle ilişki kurarak, Alman Barış Komitesine resmî başvurmasını isteyebiliriz. Uygulamada bu, Zincirin belli bir yerinde olabileceği gibi, özgün durumumuz göz önüne alınarak çeşitli bölgelerde birer halka oluşturamamız da ön görülebilir. Böylece Türkiye'lilerin birlikte bir hareketini örgütleme olanağını elde edebileceğimiz gibi, uluslararası barış platformlarında somut bir eylemimizi sergileme olanağını da elde etmiş olacağız. Uluslararası barış platformlarında tutuklu barışçılar ve demokratlarla dayanışma istemimizden başka somut barış savaşımı yönünde eylemsel bir çalışmamızı da göstermiş olabileceğiz. Bu bize yerel barış hareketleriyle de canlı, ~~ve~~ resmi ve açık ilişki kurmamızın da önünü açabilir. Barış hareketimizin ileriye yönelik ~~ve~~ açılımı için de bir manivela olabilir.

2. Norveç delegasyonu ile görüşmemiz sırasında İsveç'teki dayanışma komitesini ve çalışmalarını konuşma konusu oldu. Bu görüşmede Norveç delegasyonu benzeri bir komiteyi kurmalarının olanaklı olduğunu bildirdiler. Bunun üzerine kendilerine İsveçten bir arkadaşımızın giderek ayrıntılı bilgi verebileceğini, bunun için de kendilerine mektup yollayabileceğimizi söyledik. Bu mektubun Barış Komitesi Genel Sekreteri tarafından yollanacağını bildirdik. Kendileriyle DBK'daki Tahirov bizi tanıştırdı. Kanaatim ~~ve~~ odur ki; Norveç delegasyonunun önerisini değerlendirmeliyiz. İsveçten bir arkadaşımızı tanıştıtararak isveç komitesini ve çalışmalarını hakkında ~~ve~~ daha ayrıntılı bilgi vermeliyiz. Komiteyi kurduktan sonra İsveçteki gibi bir uluslararası konferansı da öngörebileceklerini söylediler. Ekte sözü edilen raporda görüleceği gibi Norveç barışçıları önümüzdeki yıl Kuzey avrupa barışçı kadınları olarak ~~ve~~ insan hakları temelinde orta Amerikada bir yürüyüş planlamaktadır. Bu eylemin örgütleyicisi görüştüğümüz Norveçli delegedir. Konferansta da bu konuyu anlattı. Oldukça aktif bir arkadaş. Bu görüşmeden kalkışarak, İsveç örneği dayanışma komitelerini öteki avrupa ülkelerinin için de adım adım örmeyi öngörmemizi öneriyorum. Örneğin, Almanyada yapılacak Hearing Meeting böyle bir komitenin Almanyada kurulmasını sağlayabilir. İngiltere'deki mevcut dayanışma komitesi bu amaca hizmet edici yeni katılımları sağlayarak bu niteliğe dönüştürülebilir. Hollanda ve Fransa'da da böylesi ortam ve olanakların bugün artık var olduğunu söyleyebiliriz. Bu ülkelerde böylesi komiteler ku-

ruduktan sonra onların tümünün katılımı ile ortak bir eylem yapmaları sağlanabilir, bu ise çok üst düzeyde bir ses çıkarılmasını sağlayabilir.

3. Türkiye'deki tutuklulara maddi yardım yapılması yönündeki öneriyi göz önüne alarak, tutuklu adları ve yakınlarının ad ve adreslerini toplayıp Konferansa katılanların adreslerine birer mektupla başvuruda bulunmaya öngörebiliriz. Bu listeyi DBK aracılığı ile dağıtabileceğimiz gibi, adresleri DBK'dan alarak elimizdeki tutuklu listesini onlar arasında dağıtabiliriz. (yani seçimi biz yapabiliriz)

Ax

Saygılarımla bilgilerinize ve değerlendirmelerinize sunarım.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ
TÜSTAV